

Реалізація Цілей сталого розвитку в Хмельницькому національному університеті (2025)

Реалізація Цілей сталого розвитку в Хмельницькому національному університеті (2025)

Вступ

Хмельницький національний університет (ХНУ) -- найбільший заклад вищої освіти Поділля, який готує фахівців за 126 освітніми програмами на 8 факультетах. Заснований у 1962 році, університет сьогодні налічує близько 8 тисяч студентів і понад 500 науково-педагогічних працівників.

ХНУ інтегрує принципи сталого розвитку у свою місію та стратегію. В Стратегії розвитку ХНУ на 2021-2025 роки визначено пріоритети діяльності, що корелюють з Цілями сталого розвитку (ЦСР): забезпечення якісної освіти (ЦСР 4), сприяння соціально-економічному розвитку через формування людського капіталу (ЦСР 8), поєднання освіти, науки й інновацій (ЦСР 9), розвиток міжнародної співпраці (ЦСР 17) та політика рівних можливостей (ЦСР 5).

У 2025 році університет досяг важливої віхи: **18 червня 2025 року ХНУ вперше увійшов до світового рейтингу Times Higher Education Impact Rankings, посівши позицію 1501+.** Цей результат підтвердив активні кроки університету на шляху до глобального визнання та відображає його внесок у досягнення Цілей сталого розвитку.

Нижче наводиться огляд реалізації ХНУ окремих ЦСР у 2025 році -- з фокусом на політики університету, практичні заходи, отримані результати та вплив у сферах освітніх програм, наукових досліджень, партнерств і розвитку сталого кампусу.

Ціль 4: Якісна освіта

Політика та стратегія

Якісна освіта є ключовим пріоритетом ХНУ, закріпленим у стратегічних документах університету. Усі освітні програми спрямовані на забезпечення інклюзивного і справедливого навчання та набуття випускниками компетентностей сталого розвитку. Так, при розробці програм закладено принцип навчання впродовж життя та постійного оновлення змісту підготовки відповідно до сучасних вимог (ЦСР 4).

У 2025 році університет зробив системний крок, запровадивши новий обов'язковий курс з основ сталого розвитку для здобувачів освіти. Введення цієї дисципліни («ОФП.03») забезпечує формування у студентів міждисциплінарних знань і навичок за багатьма ЦСР -- зокрема, здоров'я, чистої води, сталих міст, відповідального споживання, кліматичних дій та збереження екосистем (Цілі 3, 6, 11--15).

Заходи 2025 року

Університет активно інтегрує ЦСР в освітній процес через підготовку викладачів та оновлення навчальних матеріалів:

Підвищення кваліфікації викладачів. 7 травня 2025 року для науково-педагогічних працівників ХНУ проведено вебінар «Цілі та індикатори сталого розвитку в освіті». Під час заходу обговорено теоретичні та практичні засади впровадження ЦСР у систему освіти, зокрема роль **Цілі 4 -- якісної освіти** в українському освітньому просторі. Спікерка (професор Наталія Міронова) представила модель інтеграції принципів сталості у зміст шкільної та університетської освіти, методики викладання і педагогічну практику. Учасники вебінару дійшли спільного висновку, що впровадження ЦСР в освітню діяльність -- це не лише вимога часу, а й основа трансформації світогляду нових поколінь. Матеріали вебінару (запис лекції, презентації, тестові завдання) були розміщені у внутрішньому навчальному середовищі, а понад 100 викладачів успішно пройшли тестування та отримали сертифікати підвищення кваліфікації за тематикою сталого розвитку.

Інтеграція ЦСР у навчальні програми. В усіх спеціальностях ХНУ переглянуто освітні компоненти з метою відображення тематики сталого розвитку. Наприклад, в освітній програмі «Політологія» тематика ЦСР включена в ряд дисциплін: **тема «Гендерний вимір політичного лідерства»** формує розуміння шляхів досягнення гендерного балансу у владі (ЦСР 5), а курс з демократичного врядування навчає інструментів ефективного управління для забезпечення сильних інституцій (ЦСР 16). В освітній програмі «Право» акцент зроблено на верховенстві права як передумові соціальної справедливості, економічного розвитку та захисту довкілля -- студенти права набувають умінь аналізувати правові питання сталого розвитку і усвідомлюють роль правосуддя у досягненні ЦСР. Таким чином, через навчальні плани ХНУ формує у здобувачів всіх спеціальностей системне бачення глобальних викликів і шляхів їх вирішення засобами освіти і науки.

Результати та вплив

Завдяки переліченим підходам ХНУ забезпечує високий рівень підготовки фахівців і виховання у них компетентностей для сталого розвитку. Якість освіти в університеті відзначена на міжнародному рівні: зокрема, у рейтингу THE Impact Rankings 2025 ХНУ увійшов до групи 1501+ саме за показником «Якісна освіта».

У навчальному процесі поєднуються освітня, наукова й інноваційна діяльність, що мотивує студентів до навчання протягом життя та генерування нових ідей (цілі 4, 9). Випускники університету вирізняються обізнаністю в питаннях сталого розвитку, критичним мисленням і практичними навичками для вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем. Це підтверджують їхні успіхи: студенти і молоді вчені ХНУ регулярно перемагають у конкурсах наукових робіт, присвячених управлінським, соціальним та поведінковим наукам у контексті сталого розвитку, а також публікують дослідження на цю тематику.

Отже, ЦСР 4 реалізується комплексно -- через політику якості освіти, інновації в змісті програм і розвиток професійної майстерності викладачів -- що забезпечує сталий позитивний вплив на освітній рівень та світоглядну підготовку студентів ХНУ.

Ціль 5: Гендерна рівність

Політики та стратегічні підходи

Хмельницький національний університет послідовно впроваджує принцип рівних прав і можливостей жінок та чоловіків у всі аспекти своєї діяльності. В університеті прийнято **Політику рівності** та діє **План заходів із забезпечення гендерної рівності**, спрямовані на створення гендерно чутливого і безпечного освітнього середовища (ЦСР 5). Ці документи розроблено відповідно до національного законодавства і найкращих європейських практик, вони охоплюють питання протидії дискримінації, сексуальних домагань, підтримки батьківства, забезпечення рівного доступу до ресурсів і керівних посад тощо.

Для координації цих ініціатив у ХНУ функціонує інформаційний портал «**Гендерна рівність ХНУ**», де публікуються матеріали, корисні ресурси та звіти про виконання гендерного плану. Політика університету в цій сфері узгоджується з Ціллю 5 та загальнодержавними програмами забезпечення рівних прав і можливостей.

Приклади заходів у 2025 році

Протягом 2025 року ХНУ реалізував низку просвітницьких та інституційних заходів, що сприяли утвердженню гендерної рівності:

Освітні події та тренінги. 18 квітня 2025 року студенти та викладачі кафедри взяли участь у заході, ініційованому Хмельницьким національним університетом, проведеному спільно з гендерною комісією ХНУ та ГО «Прогресильні» "Гендерна (не)рівність: від стереотипів до можливостей". Студентки ХНУ також брали активну участь у всеукраїнських заходах: наприклад, команда університету здобула перемогу у тематичному квізі до 140-річчя жіночого руху в Україні, продемонструвавши глибокі знання історії гендерної боротьби.

У 2024–2025 навчальному році Хмельницький національний університет долучився до реалізації міжнародного проєкту 3RSheLeader (Resilience, Reinvention, and Recovery for Women Leaders in Academia), спрямованого на підтримку жінок-науковиць в умовах війни. У рамках ініціативи організовано серію тренінгів, менторських сесій і дискусій щодо подолання бар'єрів для жіночого лідерства в університетській спільноті. Університет став осередком формування локальної мережі підтримки, що охоплює здобувачок освіти, молодих викладачок і жінок-дослідниць. Проєкт посилив позиції гендерної рівності у стратегії університету та сприяв виконанню ЦСР 5 «Гендерна рівність» та ЦСР 17 «Партнерство заради цілей».

Інституційні зміни. У 2025 році в межах виконання Плану гендерної рівності ХНУ було проведено опитування студентів щодо комфортності умов навчання/праці для різних категорій, результати якого будуть враховані при ухваленні управлінських рішень.

Результати та вплив

Реалізація ЦСР 5 в ХНУ сприяла формуванню інклюзивної університетської спільноти, де кожен має рівні умови для розвитку. Політика рівних можливостей, закріплена на рівні нормативних актів університету, дозволила створити бездискримінаційний клімат: за результатами внутрішнього моніторингу 2025 року, випадків гендерно обумовленої дискримінації чи скарг на упереджене ставлення за ознакою статі в університеті не зафіксовано.

Навпаки, жінки складають більшість здобувачів вищої освіти і активно залучені до студентського самоврядування та наукових гуртків. ХНУ пишається своїми випускницями

і співробітницями, які досягають високих результатів. Університет сприяє кар'єрному зростанню жінок-науковців, зокрема через менторські програми та підтримку участі у грантових конкурсах. Активна позиція ХНУ щодо гендерної рівності відзначена у рейтингах.

Загалом, Хмельницький національний університет демонструє лідерство серед регіональних ЗВО у впровадженні ЦСР 5, інтегруючи гендерну культуру в освітній процес та корпоративне управління.

Ціль 9: Інновації та інфраструктура

Політики та стратегія

Сталий промисловий розвиток, інновації та розбудова науково-освітньої інфраструктури -- одні з головних напрямів діяльності ХНУ, що узгоджуються з ЦСР 9. Університет реалізує концепцію «трикутника знань», забезпечуючи органічне поєднання освіти, науки й інновацій у своїй діяльності. На кафедрах впроваджено практику проведення занять із залученням дослідників-практиків та представників бізнесу, створено умови для комерціалізації наукових розробок.

ХНУ має розвинену інноваційну інфраструктуру: функціонує Науковий парк, Центр трансферу технологій та сучасні лабораторії, де студенти і молоді науковці можуть реалізувати свої ідеї. Стратегія університету до 2025 року передбачала модернізацію матеріально-технічної бази та активізацію міжнародних проєктів у сфері інновацій (наприклад, створення інноваційних хабів). Ці зусилля спрямовані на досягнення Цілі 9 -- **створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям.**

Заходи та проєкти 2025 року

У 2024--2025 рр. ХНУ успішно реалізував низку ініціатив, які підсилюють його інноваційний потенціал та сприяють промислового розвитку регіону:

Європейський цифровий інноваційний хаб «Clotex HUB». За підтримки програми Digital Europe університет виступив головним партнером у створенні **інноваційного хабу Clotex-HUB**, орієнтованого на цифрову трансформацію легкої промисловості регіону. Проєкт стартував у 2024 році та об'єднав консорціум з українських і європейських закладів для впровадження Industry 4.0 рішень у текстильному і fashion-секторі. В 2025 році в межах Clotex-HUB відбулися масштабні заходи: **Techstyle Hackathon 2025** (вересень 2025), де команди молодих розробників і дизайнерів працювали над креативними рішеннями для місцевих підприємств, а також відкриття навчально-виробничого центру *Fashion Training Center 4.0* з сучасним обладнанням для прототипування одягу. Хаб Clotex уже став каталізатором інновацій та партнерства між університетом, IT-кластером і виробничим бізнесом регіону. Очікується, що результати (впроваджені цифрові сервіси, підготовлені кадри) підвищать конкурентоспроможність місцевої легкої промисловості (ЦСР 9, 8).

Наукові дослідження для сталого промислового розвитку. Науковці ХНУ ведуть прикладні дослідження і виконують дослідно-конструкторські роботи, спрямовані на ресурсоефективність та екологізацію промисловості. Зокрема, у 2023--2025 рр. реалізовано

серію наукових проєктів за грантами МОН України: **розробка інструментів цифрової трансформації легкої промисловості, технології комплексної переробки полімервмісних відходів у виробі легкої промисловості, ресурсозберігаючі технології переробки шкіряних і волокнистих відходів** тощо. У межах цих проєктів створено прототипи обладнання та нові технологічні рішення (наприклад, установка для переробки полімерних відходів у паливо, інтелектуальна система контролю якості об'єктів відновлюваної енергетики). Такі розробки не лише мають наукову новизну, а й відповідають потребам реального сектору -- підприємства області зацікавлені у впровадженні результатів, що підтверджено договорами про співпрацю. Студенти-магістранти й аспіранти залучені до виконання зазначених НДР, їх кваліфікаційні роботи тісно пов'язані з тематикою ЦСР. Наприклад, у 2024 р. магістрантка В. Пекарська захистила дипломну роботу за матеріалами наукового проєкту з переробки полімерних відходів (напрямок «відповідальне споживання і виробництво», ЦСР 12). Така інтеграція науки й освіти готує молодих фахівців до вирішення практичних інноваційних задач.

Міжнародні програми та промислові партнерства. ХНУ нарощує участь у міжнародних проєктах, спрямованих на сталу індустріалізацію. Так, викладачі кафедри хімічних технологій беруть участь у глобальному проєкті «Програма інновацій та мереж у зеленій хімії», який об'єднує науковців кількох країн задля розвитку екологічно чистих технологій (green chemistry). У 2023 році університет спільно з Агенцією регіонального розвитку та підприємцями реалізував проєкт за програмою **EU4Business** -- створено «**Поділля Fashion Cluster**» для підтримки МСП у сфері текстилю (підписано відповідну угоду про партнерство). За результатами цього проєкту на базі ХНУ відкрито дизайн-лабораторію для підприємців, а університет долучився до європейської мережі центрів підтримки бізнесу (Enterprise Europe Network), що розширює можливості інноваційної співпраці. Також у 2024--25 рр. університет виконує міжнародний грантовий проєкт **HORIZON Europe** «**U_CAN: Україна до вуглецевої нейтральності**», мета якого -- впровадження передових низьковуглецевих технологій у промисловість України. Участь ХНУ в таких програмах значно посилює матеріально-технічну базу та компетенції персоналу в сфері інновацій.

Результати та вплив

Втілення ЦСР 9 в університеті дало відчутний ефект як на внутрішньому рівні, так і назовні. Усередині ХНУ сформовано культуру інновацій та підприємливості: студенти технічних і IT-спеціальностей активно займаються стартап-проєктами, беруть участь у хакатонах і конкурсах. Викладачі гармонійно поєднують освітню, наукову й інноваційну діяльність, що було відзначено при акредитації освітніх програм та сприяє високим рейтингам університету.

Вплив на регіон проявляється у підвищенні технологічного рівня місцевого бізнесу: підприємства-учасники Clotex-HUB отримали доступ до консультацій і новітніх розробок університету, кілька з них впровадили енергоощадні технології і підвищили продуктивність. ХНУ став осередком створення нових робочих місць у сфері високих технологій -- випускники відкривають стартапи (зокрема, в галузі 3D-друку одягу, переробки вторсировини), а деякі розробки передано до виробництва за ліцензійними угодами.

У 2025 році університет посів **801--1000 місце у категорії «Міцне здоров'я» та 1501+ у категорії «Індустрія, інновації та інфраструктура»** глобального Impact Ranking, що попри

скромний результат свідчить про потенціал та правильний стратегічний курс закладу. Надалі ХНУ планує зміцнювати науково-інноваційну інфраструктуру (зокрема, відкрити центр колективного користування науковим обладнанням) і розширювати партнерства з промисловими підприємствами для досягнення ЦСР 9.

Ціль 13: Боротьба зі зміною клімату

Політики та заходи університету

Хмельницький національний університет усвідомлює свою відповідальність за зменшення впливу на довкілля та сприяння кліматичній стійкості. Університет інтегрував екологічну складову в усі три напрямки діяльності -- освіту, науку і управління кампусом (ініціатива «Green campus, green education, green research»). В рамках цієї ініціативи при підтримці програми NAWA (Польща) було реалізовано проєкт **«Зелений перехід в українських університетах»**, де ХНУ виступив одним з пілотних майданчиків з упровадження сталих практик. Пріоритетами стали енергоефективність, озеленення території, сортування відходів та екологічна освіта студентів. Політика університету щодо охорони довкілля відповідає ЦСР 13 і закріплена наказами ректора -- зокрема, щодо зменшення споживання енергії, розвитку відновлюваних джерел, екологічно відповідальних закупівель тощо.

Впроваджені рішення (сталий кампус)

За останні роки ХНУ суттєво модернізував свою інфраструктуру, щоби знизити вуглецевий слід:

Сонячні електростанції. Університет став одним із перших в Україні, хто почав використовувати сонячну енергію для власних потреб. На дахах навчальних корпусів встановлено масиви сонячних панелей загальною потужністю 150 кВт (планується розширення до 500 кВт). Запуск першої черги дахової сонячної електростанції відбувся у вересні 2018 р., а в 2021--2022 рр. додано нові панелі, що нині покривають до **2/3 потреб університету в електроенергії**. За рахунок генерування власної відновлюваної енергії ХНУ економить бюджетні кошти на оплаті комунальних послуг і скорочує викиди CO₂. У 2025 році сонячні станції виробили близько 400 МВт·год чистої електроенергії, що еквівалентно скороченню близько 350 тонн викидів CO₂ (у порівнянні з традиційною генерацією). Крім практичної користі, ці установки слугують наочними майданчиками для навчання -- студенти-енергетики проходять лабораторні заняття в університетській лабораторії відновлюваної енергетики, де вивчають роботу панелей, інверторів, накопичувачів енергії. Досвід ХНУ із впровадження сонячних дахів широко висвітлювався у ЗМІ як приклад успішної кліматично-дружньої інновації.

Озеленення та біорізноманіття. На території студентського містечка площею 4,8 га розташований **Ботанічний сад ХНУ** -- унікальний куточок природи, що має статус заповідної території місцевого значення. Закладений у 2003 році, ботсад сьогодні налічує близько **23 тисяч рослин** понад 300 видів, серед яких 32 види занесено до Червоної книги України. Тут зростають рідкісні дерева, декоративні кущі, колекції квітів; облаштовано тематичні експозиції (зокрема «Подільська діброва» і «Японський сад»). Ботанічний сад слугує навчально-науковою базою: студенти-екологи проводять практичні заняття з ботаніки, ґрунтознавства, ландшафтного дизайну, виконують дослідження з акліматизації

рослин. Підтримка біорізноманіття безпосередньо відповідає завданням ЦСР 13 (кліматична стійкість) та пов'язаних ЦСР 15 (збереження екосистем суші) і 11 (сталі спільноти). У 2025 році університет провів низку еко-акцій за участі студентів і містян на території ботсаду: весняні толоки з висадження дерев та прибирання, просвітницькі екскурсії «Дерева і клімат», фотовиставку до Дня Землі тощо. Відкритість ботанічного саду (вхід для громади вільний цілодобово) робить його осередком екологічної освіти та рекреації для мешканців Хмельницького. Таким чином, ХНУ вносить вклад у адаптацію до змін клімату на локальному рівні, створюючи зелені зони та формуючи екосвідомість у суспільстві.

Енергоефективність та управління відходами. У 2025 році продовжилась реалізація програми енергоаудиту будівель ХНУ: проведено оцінку енергоспоживання двох навчальних корпусів і студентського гуртожитку, розроблено рекомендації з термомодернізації (утеплення фасадів, модернізація систем опалення).

Хмельницький національний університет продовжив роботу над енергоаудитом своїх будівель і впровадженню заходів з енергозбереження. Ще у 2018 році університет увійшов до переліку закладів, які реалізовували проекти енергосервісу -- тобто комплексного енергоаудиту та модернізації будівель. Це передбачало оцінку енергоспоживання навчальних корпусів і гуртожитків та розробку рекомендацій з термомодернізації (наприклад, утеплення мереж, встановлення енергоощадного обладнання тощо). Внаслідок таких проектів у ХНУ здійснювалася поступова заміна старих дерев'яних вікон на сучасні енергоефективні, модернізація систем опалення (встановлення циркуляційних насосів і автоматичних регуляторів) та інші заходи енергозбереження.

У 2025 році в університеті запроваджено систему роздільного збору сміття. Це включає встановлення окремих контейнерів для різних типів відходів -- зокрема для пластикових пляшок, паперу та скла, а також організований збір небезпечних відходів. До прикладу, в Хмельницькому діє мобільний пункт «Екобус» для прийому батарейок, ламп та інших небезпечних відходів, який обслуговує освітні заклади. Студенти й співробітники ХНУ беруть активну участь у сортуванні сміття: під час екологічного тренінгу навесні 2025 року в університеті особливу увагу приділили саме практиці сортування відходів і повторного використання ресурсів. На тренінгу фахівчиня офісу проекту «Розумне довкілля. Хмельницький» розповіла студентам про наявні можливості у місті для екологічно відповідального поводження з відходами -- зокрема, про розміщені контейнери для роздільного збору різних матеріалів, роботу Екобусу та Центру управління відходами. Це свідчить, що на території ХНУ впроваджено систему сортування, узгоджену з загальноміською інфраструктурою. Таким чином, в університеті діють спеціальні баки для пластику, паперу, скла, а небезпечні відходи передаються через Екобус на відповідну утилізацію. Практика роздільного збору у ХНУ не лише поліпшує екологічну ситуацію на кампусі, але й має освітній ефект: студентів навчають правильного поводження з відходами і мотивують зменшувати свій екологічний слід.

Крім того, на всій території кампусу впроваджено систему роздільного збору відходів: встановлено комплекти контейнерів для пластику, паперу, скла та небезпечних відходів (батарейки, лампи). У 2025 р. ХНУ активно долучився до міської екологічної ініціативи «Zero Waste Хмельницький».

Освіта та наука з питань клімату

ХНУ інтегрує тематику зміни клімату й сталого природокористування у навчальні програми. На *екологічних спеціальностях* викладаються дисципліни з кліматології, низьковуглецевого розвитку, управління екологічними ризиками; готуються курсові і дипломні роботи про вплив кліматичних змін на регіон Поділля та адаптаційні заходи.

Науковці ХНУ виконують дослідження за тематикою кліматичних змін: так, у 2024 році розпочато участь у великому міжнародному консорціумному проєкті **Horizon Europe «Ukraine to Carbon Neutrality (U_CAN)»**, спрямованому на розробку дорожньої карти декарбонізації України. Університетська лабораторія відновлюваної енергетики проводить експерименти з підвищення ефективності фотоелектричних панелей та зберігання енергії; результати публікуються у фахових журналах, а також слугують навчальними кейсами для студентів-енергетиків.

Важливим напрямом є співпраця з місцевою владою: у 2023--24 рр. експерти ХНУ (кафедра екології) на замовлення міста розробили кілька **Звітів зі стратегічної екологічної оцінки** для проєктів регіональних розвитку громад, що допомагає врахувати кліматичні та екологічні фактори при плануванні територій. Це приклад практичного внеску університету у сталий розвиток регіону і роботу на випередження негативних наслідків зміни клімату.

Результати та вплив

Сукупність перелічених заходів дозволила суттєво підвищити екологічну стійкість університету і зробила його одним із **«зелених» ЗВО України**. Для студентів і співробітників зміни теж відчутні: умови перебування у кампусі стали комфортнішими (краще опалення, більше зелених зон), підвищилась екологічна свідомість спільноти. У міському масштабі університет відіграє роль демонстраційного майданчика екологічних технологій і лідера думок -- його практики переймають інші установи. ХНУ долучає молодь до кліматичного руху, виховуючи нове покоління екологічно відповідальних громадян. Таким чином, ЦСР 13 реалізується університетом у комплексний спосіб -- через скорочення власних викидів, збереження природних екосистем, науковий пошук і просвітництво -- що створює довготривалий позитивний ефект для довкілля та суспільства.

Ціль 16: Мир та справедливість

Стратегічні підходи і політики

Ціль 16, що передбачає забезпечення миру, справедливості та сильних інституцій, для університету означає два виміри: внутрішній (належне урядування і етичність у самому закладі) та зовнішній (внесок у розбудову правової держави і громадянського суспільства). ХНУ прагне бути взірцем демократичного врядування: діяльність університету здійснюється на принципах прозорості, підзвітності та участі.

В університеті розроблено та впроваджено **Антикорупційну програму**, створено робочу групу з її реалізації; діє механізм «скриньки довіри» для анонімних звернень студентів і працівників щодо порушень. Виконується **План заходів із запобігання та протидії корупції**, що включає регулярний моніторинг потенційних ризиків, навчання з академічної доброчесності, фінансовий аудит тощо.

Одночасно університет своєю освітньою і науковою діяльністю підтримує принципи миру і справедливості в суспільстві: готує кваліфікованих правників, менеджерів публічного сектору, соціальних працівників, які спроможні зміцнювати інституції на місцевому та національному рівні. Наукові дослідження з питань права, державного управління, безпеки спрямовані на вироблення рекомендацій для державної політики.

Заходи 2025 року

У рамках реалізації ЦСР 16 у 2025 році ХНУ приділяв увагу як вихованню правової культури всередині академічної громади, так і експертній підтримці реформ назовні:

Освіта у сфері прав людини та демократії. Освітні програми університету, особливо за спеціальностями «Право», «Міжнародні відносини», «Політологія», включають тематику прав людини, антикорупції, мирного врегулювання конфліктів. Зокрема, на юридичному факультеті запроваджено курс **«Засади та процедури судочинства: доктринальні та практичні аспекти»**, орієнтований на формування в студентів глибокого розуміння принципу верховенства права і доступу до правосуддя для всіх (що повністю відповідає завданням ЦСР 16). Студенти вивчають міжнародні стандарти прав людини, механізми захисту прав у судах, беруть участь у модельних судових процесах. На факультеті міжнародних відносин читається дисципліна з основ миротворчості і безпеки, де розглядається резолюція РБ ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» та інші сучасні підходи до побудови миролюбного суспільства. Для студентів-політологів організовано тренінги з демократії участі -- як взаємодіяти з органами влади, писати петиції, реалізовувати місцеві ініціативи. Важливо, що такі знання молодь одержує не лише теоретично: університет заохочує практикуми, стажування в судах, міській раді, місцевих громадських організаціях, аби студенти на практиці побачили роботу інституцій і набули навичок доброчесної управлінської діяльності.

Антикорупційні ініціативи. У 2025 р. ХНУ продовжив активну реалізацію внутрішніх антикорупційних заходів. Навесні було проведено серію семінарів для співробітників на тему запобігання корупції в освіті -- роз'яснено норми закону «Про запобігання корупції», правила етичної поведінки, порядок декларування. Куратори академічних груп обговорювали зі студентами поняття академічної доброчесності, неприпустимість хабарництва, процедури повідомлення про неправомірні дії. В університеті діє електронна система подання та розгляду скарг, що забезпечує швидке реагування керівництва на можливі порушення. У 2025 р. не було зафіксовано жодного випадку хабаря чи конфлікту інтересів -- цьому сприяє як превентивна робота, так і невідворотність покарання (порушення академічної доброчесності тягнуть дисциплінарну відповідальність аж до відрахування чи звільнення). ХНУ є підписантом Всеукраїнської декларації закладів вищої освіти щодо доброчесності і щороку звітує про вжиті антикорупційні кроки, демонструючи свою відданість ЦСР 16 на практиці.

Експертна підтримка органів влади та громад. Викладачі університету, як визнані фахівці, залучаються до консультування з питань регіонального розвитку, правових реформ. Яскравий приклад -- **співпраця кафедри управління, адміністрування та права ХНУ з Хмельницькою міською радою у сфері сталого розвитку.** У 2024 році експертка університету Олена Заславська увійшла до робочої групи з підготовки **Добровільного локального огляду щодо прогресу в досягненні ЦСР у Хмельницькій громаді.** Вона,

зокрема, допомагала визначити індикатори оцінювання ЦСР на місцевому рівні, аналізувала дані про стан інституцій, безпеку, залученість громадськості. Цей звіт було презентовано у 2024 р., і ХНУ гордий тим, що зробив внесок у перший подібний документ на рівні територіальної громади в Україні. Також фахівці університету (з юридичного та економічного факультетів) співпрацюють з місцевими ОТГ: у 2025 р. вони консультували Шепетівську та Теофіпольську громади щодо розробки стратегій розвитку, зокрема розділів про безпеку, правопорядок і ефективне врядування. Ці активності є реалізацією університетського девізу «Мислити глобально, діяти локально» у вимірі ЦСР 16.

Результати та вплив

Завдяки цілеспрямованій роботі за ЦСР 16, ХНУ має репутацію закладу, де панує атмосфера законності, взаємоповаги і громадянської активності. Внутрішнє опитування 2025 р. показало високий рівень довіри студентів до адміністрації: понад 85% опитаних вважають, що керівництво діє прозоро і враховує інтереси студентства. Університетська дисципліна і порядність відзначаються і зовнішніми спостерігачами -- так, під час акредитацій та перевірок неодноразово підкреслювалася ефективна система запобігання корупції у ХНУ.

Щодо зовнішнього впливу -- університет виховав цілу плеяду фахівців, які працюють у судових органах, поліції, органах юстиції, органах місцевого самоврядування, зміцнюючи тим самим інституційну спроможність держави. Через просвітницьку діяльність (конференції, правові клініки) ХНУ поширює цінності миру і справедливості у ширше суспільство. Надалі університет планує посилити освітні компоненти з прав людини (заплановано відкриття сертифікатної програми з правознавства для негуманітарних спеціальностей) та ще активніше залучатися до національних ініціатив з реформування освіти і управління, виконуючи свою місію в ім'я ЦСР 16.

Ціль 17: Партнерство заради сталого розвитку

Стратегічна роль партнерств

ХНУ розглядає розширення партнерських зв'язків як необхідну умову реалізації всіх інших Цілей сталого розвитку. Відповідно до Стратегії розвитку, університет приділяє особливу увагу **налагодженню міжнародних зв'язків та провадженню спільних проєктів у галузі освіти, науки і культури** (ЦСР 17). Інтернаціоналізація діяльності прогресує: ХНУ є активним учасником програм Erasmus+ (академічна мобільність, стратегічні партнерства), програми Горизонт ЄС, співпрацює з закордонними університетами Польщі, Німеччини, США, та інших країн. На інституційному рівні університет уклав понад 50 угод про співпрацю -- як з іноземними, так і з українськими закладами та організаціями -- задля обміну досвідом у сфері сталого розвитку.

Приклади партнерських проєктів та співпраці

У 2025 році Хмельницький національний університет продовжив розширювати мережу партнерств, що приносять взаємну користь та просувають ЦСР:

Міжнародні проєкти. Університет успішно реалізовує кілька великих міжнародних грантових проєктів, які вже були згадані вище (Horizon Europe, Digital Europe тощо). Спільна робота в консорціумах не лише дає фінансування, але й підвищує компетентності

викладачів, відкриває доступ до передових практик. Це сприяє міжкультурному діалогу та підсилює глобальний вимір сталого розвитку в університеті.

Локальні та регіональні партнерства. ХНУ тісно співпрацює з місцевою владою, громадами та бізнесом. Окрім вже згаданої участі у стратегічних документах громади, університет є постійним партнером Хмельницької міської ради в освітніх і соціальних проєктах.

Результати та вплив

ЦСР 17 є тією основою, на якій будуються успіхи ХНУ в усіх інших цілях. Розвиток партнерств приніс університету конкретні відчутні результати.

По-перше, зросло міжнародне визнання: вперше беручи участь у **Times Higher Education Impact Rankings 2025**, ХНУ потрапив до групи **1501+ у категорії «Партнерство заради сталого розвитку»**, приєднавшись до 55 українських університетів у цьому рейтингу. Хоча позиція поки що скромна, сам факт включення до престижного глобального рейтингу свідчить про відкритість університету світові та його потенціал.

По-друге, партнерства з бізнесом і владою допомогли залучити додаткові ресурси для університету -- матеріальні (інвестиції в інфраструктуру через спільні проєкти) і нематеріальні (нові знання, практичний досвід). Налагодження партнерств з ОТГ підвищило імідж університету як рушійної сили розвитку регіону: керівництво області відзначає ХНУ як надійного партнера у соціально-економічних програмах.

По-третє, самі студенти і співробітники виграли від розширення горизонтів -- вони відчують себе частиною глобальної академічної спільноти, переймають краще від інших і діляться своїм. Формується покоління випускників зі світоглядом глобальної співпраці: багато хто з них продовжує навчання чи роботу за кордоном, стаючи своєрідними амбасадорами ХНУ та України. Університет впевнено крокує до посилення своїх міжнародних позицій і з оптимізмом дивиться у майбутнє, розуміючи, що партнерство -- запорука сталого розвитку у всіх сенсах.

Висновок

Реалізація Хмельницьким національним університетом Цілей сталого розвитку у 2025 році засвідчує цілісну та проактивну позицію закладу. Вступ до світового рейтингу Impact Rankings, інтеграція ЦСР у стратегію, навчальні програми, науку та господарську діяльність -- все це є складниками успіху університету на шляху до сталого розвитку.

ХНУ демонструє, що навіть у складних умовах (викликах воєнного часу та обмежених ресурсах) можна ефективно працювати над досягненням глобальних цілей шляхом локальних дій. Цей досвід буде використано для подальшого вдосконалення -- адже попереду ще багато роботи, але перші кроки вже зроблено і вони надихають на нові звершення.

Хмельницький національний університет і надалі прагне посідати гідне місце серед лідерів вищої освіти, роблячи внесок у стале майбутнє України та світу.